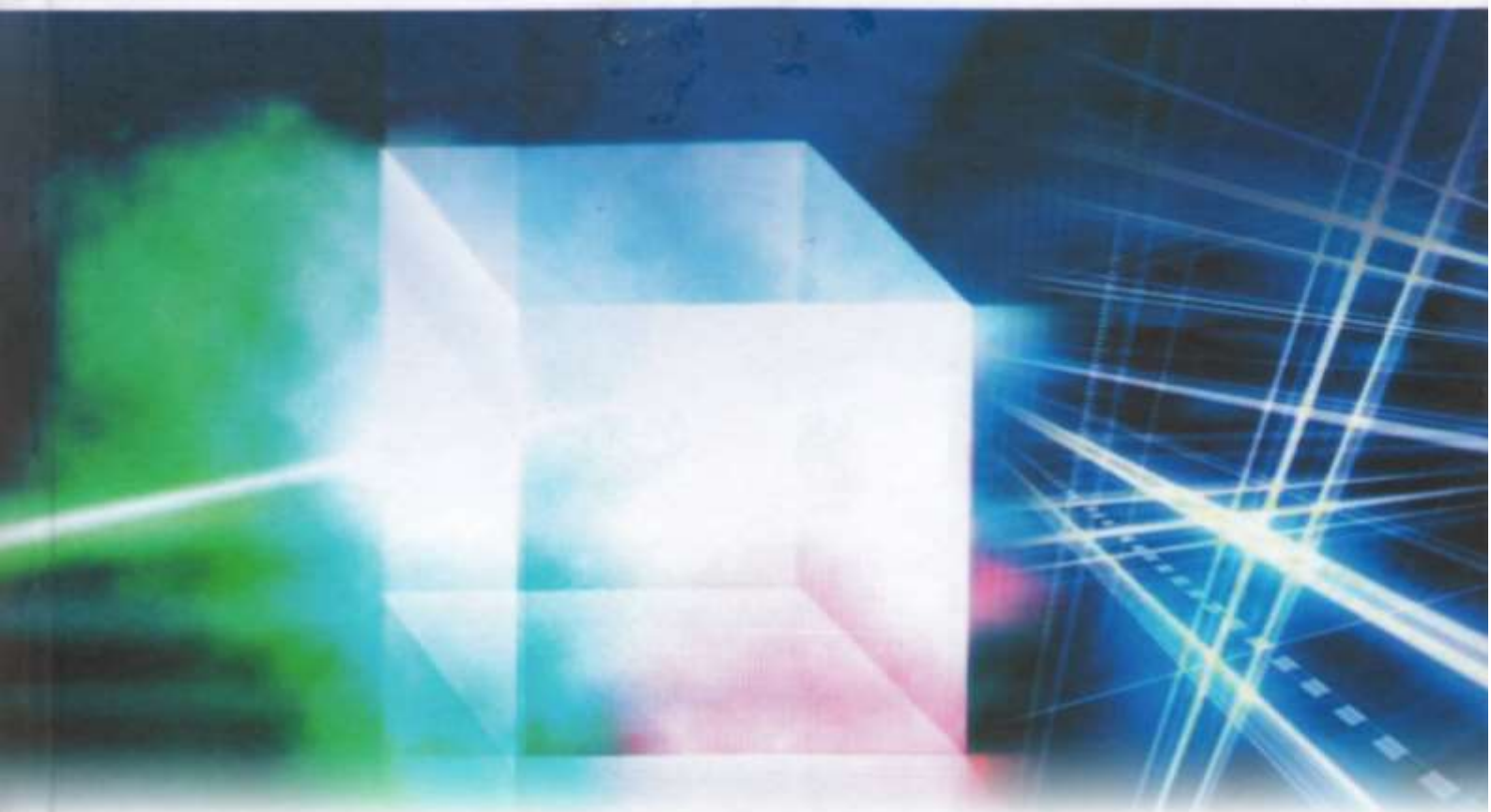

Р.С. Брезвін, В.М. Габа, М.О. Романюк, В.Й. Стадник

**ОПТИКО-ЕЛЕКТРОННІ ПАРАМЕТРИ
ФЕРОЇКІВ ГРУПИ СУЛЬФАТІВ
ТА ЦИНКАТІВ**

ЗМІСТ

Список умовних скорочень	6
Вступ	7
1. Структура та оптико-спектральні властивості механічно вільних кристалів сульфатів та цинкатів	8
1.1. Структура та загальні фізичні властивості кристалів K_2SO_4	8
1.1.1. Структура типу $\alpha-K_2SO_4$	8
1.1.2. Структура типу $\beta-K_2SO_4$	12
1.1.3. Рефрактометрія кристалів сульфат калію	18
1.2. Рефрактометрія кристалів цинкатів з несумірними фазами	23
1.2.1. Властивості несумірних фаз	23
1.2.2. Мультисолітонний хаотичний стан у кристалах K_2ZnCl_4 і Rb_2ZnCl_4	30
1.2.3. Температурні та спектральні зміни рефрактивних властивостей кристалів K_2ZnCl_4 і Rb_2ZnCl_4	36
1.2.4. Особливості змін рефрактивних параметрів кристала Rb_2ZnCl_4 поблизу фазового переходу	42
1.3. Рефрактивні властивості кристалів групи тригліцинсульфату ...	45
1.3.1. Кристалічна структура та оптико-електронні параметри кристалів ТГС	45
1.3.2. Температурні зміни показників заломлення та розмірів кристалів ТГС	51
1.3.3. Рефрактивні та дилатометричні параметри кристалів ТГС в околі фазового переходу	53
2. Двопроменезаломлюючі властивості механічно вільних та одновісно навантажених кристалів	58
2.1. Двопроменезаломлення кристалів Rb_2ZnCl_4	58
2.1.1. Двопроменезаломлення механічно вільних кристалів Rb_2ZnCl_4	58
2.1.2. Вплив одновісних тисків на двопроменезаломлення кристалів Rb_2ZnCl_4	63
2.2. Двопроменезаломлюючі властивості кристалів K_2ZnCl_4	70
2.2.1. Ненавантажений кристал K_2ZnCl_4	70
2.2.2. Спектрально-баричні залежності двопроменезаломлення кристалів K_2ZnCl_4	73
2.2.3. Температурно-баричні перехресні ефекти у кристалах K_2ZnCl_4	76

2.3.	Температурно-спектрально-баричні деформації оптичної індикатриси кристалів K_2SO_4	81
2.3.1.	Температурно-спектральна деформація оптичної індикатриси механічно вільного кристала	81
2.3.2.	Барична залежність дисперсії двопроменезаломлення кристалів K_2SO_4	84
2.3.3.	Вплив одновісного навантаження на температурні зміни двопроменезаломлення кристалів K_2SO_4	87
3.	П'єзооптичні властивості кристалів	92
3.1.	Загальні відомості про п'єзооптичний ефект	92
3.2.	Зміна п'єзооптичних констант в околі несумірної фази кристалів K_2ZnCl_4	96
3.3.	П'єзооптичні властивості несумірно модульованих кристалів Rb_2ZnCl_4	101
3.4.	П'єзооптичні властивості кристала K_2SO_4	104
4.	Зонно-енергетична структура та рефрактивні параметри кристалічних діелектриків групи сульфатів	108
4.1.	Зонно-енергетична структура кристалів $RbKSO_4$ та $LiRbSO_4$	108
4.2.	Порівняльний аналіз двопроменезаломлюючих властивостей кристалів $RbKSO_4$	115
4.3.	Зонна структура й оптичні функції кристалів K_2SO_4 та вплив на них одновісного тиску	119
4.4.	Рефрактивні параметри механічно затиснутих кристалів K_2SO_4 та особливості їх поведінки в околі ФП	127
4.5.	Параметри електрон-фононої взаємодії у кристалах K_2SO_4 ..	136
4.5.1.	Спектри відбивання та оптичні константи кристалів сульфат калію	136
4.5.2.	Спектри поглинання і параметри екситон-фононої взаємодії у кристалах сульфат калію ...	141
4.6.	Зонно-енергетична структура та оптичні властивості кристалів групи тригліцинсульфат	146
5.	Оптико-електронні параметри одновісно навантажених кристалів з несумірними фазами	159
5.1.	Температурно-часові зміни електронної підсистеми механічно затиснутих кристалів K_2ZnCl_4	159
5.2.	Кристалооптичні параметри одновісно затиснутих кристалів K_2ZnCl_4	167

5.3. Зонна структура й оптичні функції кристалів K_2ZnCl_4 та вплив на них одновісного тиску	170
5.4. Кристалооптичні характеристики кристалів Rb_2ZnCl_4	182
5.4.1. Зонно-енергетична структура кристалів Rb_2ZnCl_4	185
5.4.2. Оптичні константи кристалів Rb_2ZnCl_4	189
5.5. Рефрактивний аналіз поведінки фазових переходів у кристалах Rb_2ZnCl_4	192
5.6. Аналіз внесків від ультрафіолетових та інфрачервоних осциляторів у температурні, баричні й дисперсійні зміни показників заломлення кристалів Rb_2ZnCl_4 і K_2ZnCl_4	204
Основні результати	210
Список літератури	214

У праці досліджено зонну структуру, оптичні функції та вплив одновісного тиску на показники заломлення кристалів K_2ZnCl_4 та Rb_2ZnCl_4 . Вивчено оптичні властивості кристалів K_2ZnCl_4 та Rb_2ZnCl_4 у напрямку, перпендикулярному до осі z кристала, а також проведено аналіз внесків від ультрафіолетових та інфрачервоних осциляторів у температурні, баричні й дисперсійні зміни показників заломлення кристалів Rb_2ZnCl_4 і K_2ZnCl_4 .

В роботі досліджено зонно-енергетичну структуру досліджуваних кристалів та проаналізовано характер поведінки електропримієтності у зонах, що відповідають зонній зонній зоні, а також проведено розрахунок показу енергії рефрактивних структурних параметрів та зонних характеристик монокристалів.

На основі співвідношення дисперсійної привади до співвідношення Крамерса-Кроніга обчислено дисперсійні показники величин n і k у напрямку z . В області прозорості розраховано дисперсійні показники заломлення монокристалів та одновісно вважаних кристалів і проведено їх порівняння з експериментальними результатами.

Об'єктами дослідження були однієї дієтричної кристалічної групи сульфатні сульфат натрію (НС) K_2SO_4 , сульфат літій-рубідію (ЛРС) $LiRbSO_4$ і сульфат рубідію-калію (РКС) $RbKSO_4$, а також двоїтими двоїтими двоїтими та трійтими $(NH_4CH_3COO)_2CO_3$, H_2SO_4 (ТС), а також кристали рідких цукрів і дисульфатні монокристалічні структурні та іонні ФП (K_2ZnCl_4 , Rb_2ZnCl_4).

Автори подякують колегами професором І.В. Андрушечко, докторам С.Ю. Куріку та О.В. Бондар, а також студентам факультету фізики та астрономії Івано-Франківського національного університету імені Шевченка за надання консультацій та допомоги в роботі.